

PIHTIPUDAS

49

LYLYSAARI

**Kivikautisen asuinpaikan
koekaivaus**

**Museovirasto
Mirja Miettinen 1994-95**

SISÄLTÖ

1. ARKISTOTIEDOT.....	2
2. JOHDANTO	3
3. SIJAINTI JA YLEISKUVAUS	4
4. KAIVAUSHAVAINNOT	5
5. LÖYDÖT	7
6. YHTEENVETO.....	8
7. NEGATIIVILUETTELO.....	9
8. DIALUETTELO.....	10
9. KÄRTTALUETTELO.....	11
10. PERUSKARTTAOTE.....	12
11. KARTAT	13-16
12. KUVATAULUT.....	17-26

1. ARKISTOTIEDOT

Pihtipudas Lylysaari

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 1994-95

Kunta: Pihtipudas 601
 Kylä: Pihtipudas, Ilosjoki
 Tila: 21:153

Maanomistajat: Uno Laitinen
 os. 44800 PIHTIPUDAS

Kiinteistötunnus 601-404- 0021-0153
 Peruskartta 3312 05 ILOSJOKI
 Kaivausalueen X = 7025 00
 koordinaatit: Y = 3432 02
 Z = 113-115 m

Kohde: Pihtipudas 49 Lylysaari 1
 Löydöt 1994 KM 28367:1-85, kivikautisia asuinpaikkalöytöjä.
 Löydöt 1995 KM 28984:1-50, ” ”

Aiemmat löydöt alueelta:

KM 27856 tarkastuslöydöt v:lta 1993

Aiemmat tutkimukset:--

Kirjallisuusviitteitä:

Mirja Miettinen, Esihistoriallisen pyyntiasutuksen jälkiä Lylysaarella
 Pihtiputaan Joulu 1995:28-31

Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:

Negatiivit nro 109236-109260

Diat nro 38931-38950

2. JOHDANTO

Pihtiputaan Ilosjoella olevasta Lylysaaresta löysivät Juhani Krook ja Mauri Perälä rantojensuojeluohjelmaan kuuluvaa saarta ja sillä tehtyjen hakkuiden luontovaikutuksia tarkastaessaan alkukesällä 1993 ennestään tuntemattoman kivikautisen asuinpaikan. Kävin saarella heidän kanssaan Pihtiputaan Juntinniemen kaivausten aikana myöhemmin kesällä 1993.

Saaren keskiosat oli hakattu - suojeluhankkeen vastaisesti - siemenpuuasentoon, vain pohjois- ja koilliskärjessä, etelässä ja kaakossa olevissa niemissä ja paikoin kapeana vyöhykkeenä rannoilla oli jäljellä jonkinverran metsää. Hakkuualueiden kannoista ja paikallisten asukkaiden kertomuksista kävi selville, että saarella oli ollut komeaa Vanhaa metsää. Eteläosassa metsämaan äestys ja hakkuut oli tehty hiukan aikaisemmin eikä siellä ollut enää yhtä hyviä havaintomahdollisuuksia kuin löytöpaikan kohdalla niemessä, jossa ruohot eivät vielä olleet ennättäneet peittää maanpintaa. Äestysvaoista oli löydetty kvartsi-iskoksia, luunsirja, saviastianpaloja ja kiviesineen sirpale. Käydessäni paikalla keräsimme hiukan lisää mm keramiikkaa, jonka joukossa myös asbestisekoitteisia paloja.

Paikan laajuuden määrittämiseksi päätettiin yhteistyössä paikallisten harrastajavoimien kanssa tehdä koekaivaus kesällä 1994. Koekaivauksella saatiin todettua löytöalueen laajuus alatasanteella, sensijaan ylempäs ylätasanteelle ehdittiin tehdä vain pari koekuoppaa, jotka olivat löydöttömiä. Äestysvaoista oli mahdollista myös tarkastella kaivauksen aikana löytöjen levintää laajemminkin, joten verrattain suppeista kaivauksista huolimatta asuinpaikan laajuudesta saatiin varsin hyvä yleiskuva. Muuta saarta ei sensijaan ennätetty tutkia ylimalkaista läpikävelyä lukuunottamatta. On siis mahdollista, että saarella on muitakin ennestään tuntemattomia asuinpaikkoja.

Kaikkiaan saarella kaivettiin kahtena kesänä 1994 ja 1995, viikko kumpanakin. Kaivajina oli harrastajia Pihtiputaalta, Viitasaarelta ja Pyhäjärveltä, Oulun läänin puolelta. Kaivajien määrä vaihteli päivittäin n 5-15 henkilöön, keskimäärin kaivajia oli n 6-8. Kaivauksenjohtajana toimi allekirjoittanut. Venekuljetus tapahtui Pihtipudasseuran ja kulttuurilautakunnan järjestämällä lainaveneellä Ilosjoen puolelta.

Molempina kesinä kaivauksia suosi melkoisen hyvä sää. Ainoa sadepäivä sattui v 1995 sille päivälle, jona Keski-Suomen museon intendentti Olli Lampinen ja maakuntamuseotutkija Pirjo Sojakka olivat mukana kaivamassa !.

Hgissä 15.4.1998

Mirja Miettinen

3. SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Lylysaari sijaitsee Pihtiputaan Ilosjoella, kunnan kaakkoisosassa, Kolima-järvessä, lähellä sen länsirantaa. Pihtiputaan kirkolle on saarelta matkaa n 5 km luoteeseen; valtatie 4 kulkee mantereella, lähimmillään runsaan kilometrin päässä länteen saaresta. Mantereen ja Lylysaaren välillä on joukko pikkusaaria; leveimmillään Ilosjoen puolen mannerta ja Lylysaarta erottava salmi on lähes 800 m. Lylysaari on epäsäännöllisen kolmiomainen hiekka ja moreenipohjainen verrattain laakea ja tasainen saari, jonka korkeimmat kohdat kohoavat n 10 m Koliman pintaa korkeammalle. Jyrkkiä, osaksi syöpyneitä rantatörmäitä on pääosassa rantoja. Pohjoispäässä on veteen päättyvä kapea Konttiharju, jonka jatke vajaan 500 m luoteessa lienee matalan salmen Lylysaaresta erottama Niemenharjun eteläkärki. Lylysaaren itäpuolella/järven selänpuolella on harjumuodostumassa kakkiaan kolme lampea. Niistä eteläisin Ahvenlampi ja keskimmäisenä oleva Kangaslampi ovat pitkänomaisia ja päistä pyöreitä, suppapainannetta muistuttavia, pohjoisimpana oleva Heinälampi on muodoltaan epämääräinen, matala ja heinittynyt. Ahvenlammen itäpuolella on rantatörmässä Ruponlahti, soikeaa lampea muodoltaan muistuttava lahti, joka kuitenkin on nykyisin yhteydessä Kolimaan. Ahvenlampi on joskus yhdistetty (käsint?) kaivetulla, nykyvedenpinnan yläpuolelle jääneellä kanavalla, joka näkyy maastossa sammaloituneena syvänä urana kapeimman kannaksen kohdalla.

Saari on metsäinen, oikeammin on ollut, sillä 1990-luvun alussa pääosa vanhasta metsästä hakattiin, kun tuli tietoon, että saari oli ehdolla rantojensuojeluohjelman kohteeksi. Saarella on pesinyt - ja hakkuista ja ampumisesta huolimatta edelleenkin - pesii kaakkuri, rauhoitettu vesilintulaji. Vuosina 1994 ja 1995 oli saaren kahdessa, jopa kaikissa kolmessa lammessa kussakin pesinyt onnistuneesti kaakkuripari. Tämän saatoimme itsekkin todeta molempina kaivauskesinä, jolloin olimme saarella elokuun alussa. Kaakkurit näyttivät myös tottuneen ihmisiin; kaivajien tulon aamulla ne kävivät kalastusmatkallaan toteamassa, mutta muuten olimme puolin ja toisin omissa oloissamme.

Lylysaaren länsirannalta, kartan Matilaisenniemi-nimiseltä niemeltä, hakatulta ja äestetyltä metsäpalstalta, tilan 21:153 maalta oli löydetty kivikautisia asuinpaikkalöytöjä. Kysymyksessä oli ennestään tuntematon kivikautinen asuinpaikka. Sen laajuuden määrittäminen, samoin kuin muun saaren äestettyjen alueiden inventointi ennen ruohokasvuston valtauspääsyä oli tehtävänä vuosina 1994 ja 1995.

Löytöpaikkaan lähinnä olevan niemen kärjessä ja rantavyöhykkeellä kasvoi harvahkoa, hakkaamatonta puustoa; sisempänä suuret puut, pääasiassa kuusta ja mäntyä, oli kaadettu ja vain siemenpuumäntyjä jätetty pystyyn. Äestys oli rikkonut ohuen kangasturpeen ja sen mukana oli kääntynyt pintaan osa vaaleaa huuhtoutumiskerrosta. Tämän syvemmillä ei maakerrosten järjestys juurikaan ollut

häiriintynyt; tuhon voisi siis sanoa olleen vähäisen, ainakin kohtuullisen. Sensijaan käännetyt maavallit ja hakkuujätteet tekivät melkein mahdottomaksi havainnoida maanpintaa ja siinä ehkä olevia muodostumia, lähinnä asumuspainanteita. Kaikkiaan maan pinta vaikutti verrattain tasaiselta eikä selviä ja suuria, vallinympäröimiä painanteita todettu..

Saaren rantoja kiertää nykyrannan yläpuolella loiva alempi törmä, jonka yläpuolella on paikoin tasannetta; parhaat (myös havaintojen kannalta) tällaiset tasanteet olivat kaivauspaikan niemessä. Niitä on luultavasti saaren eteläkärjen niemessä, jossa vielä kasvoi metsää ja jota siksi ei voitu havainnoida.

Tasanteen koillispuolella oleva ylempi törmä erottui maastossa alemmaa selvemmin. Tasanteen yläreuna on vaaituksen mukaan 115,46 m korkeudella, ja alatörmän yläosa n 113 m vaiheilla. Alatörmä oli heikommin kehittynyt kuin ylempi. Luultavaa on, että asutuksenaikainen vedenpinta on ollut ehkä n 112 m vaiheilla. Nykyiseen nähden muutos ei siis ole kovin suuri (Koliman pinta n 111,1 m); se merkinnee myös sitä että koekaivetun alueen esihistoriallinen asutus on kivikauden lopulta, ehkä osaksi varhaisen metallikauden ajalta. Toisaalta on mahdollista, että jossain vaiheessa tasanne ja asutusjäänteet ovat olleet veden alla.

4. KAIVAUSHAVAINNOT

Asuinpaikka muodostui kangasturpeen alaisesta kulttuurikerroksesta löytöineen; lisäksi havaittiin ainakin kaksi hyvin laakeaa ja heikosti erottuvaa pyöreää tai hiukan soikeaa painannetta. Niistä toista tutkittiin (alue B). Ehjiä liesikiveyksiä ei kaivauksissa tavattu; äestys oli rikkonut ilmeisesti muutamia pieniä, lähellä pintaa olleita liesiä. Toisaalta pieniä rapautuneita kiviä (keittokiviä?) oli äestysvaoissa harvakseltaan kautta koko äestetyt niemen alueen. Kulttuurimaata, joka väriltään erosi alueen muuten vaaleasta hiekasta oli havaittavissa rikotulla pinnalla vain paikoin. Myös kaivauksissa voitiin todeta, että maan värjäytyminen ei korreloinut välttämättä löytöjen kanssa. Toisaalta oli erotettavissa paikoin ohuita puhtaan hiekan kerroksia tai linssejä, mikä voisi tarkoittaa tulvan tai tuulen kerrostaneen hiekkaa löytöjen ja kulttuurimaan päälle. Myös hajallaan olevat rapautuneet pikkukivet voisivat viitata siihen, että paikka on ollut tulvan huuhteleva ja sekoittama asutusvaiheen jälkeen.

Kaivaus oli koekaivaus, ja tehtiin osaksi kuoppina, pääosaksi 1 m levyisinä koeojina, joita muutamilta kohdilta laajennettiin. Kaikkiaan kaivettiin kahtena kesänä 93 m² (35 m² ja 58 m²). Keskeisen löytöalueen koko on kaivaus- ja pintahavaintojen mukaan n 72 x 60 m. Jonkin verran näytti löytöjä olevan myös tämän alueen ulkopuolella ja yksittäisiä kvartseja ylemmällä törmällä. Sen kohdalta havaintoja ei kuitenkaan ehditty tehdä tarkemmin; ylempänä olevien mahdollisten muiden asuinpaikkajäänteiden varma toteaminen vaatisi oman koekuopituksensa. Samoin saaren itä ja pohjoisosaa jäivät nopean kiertokäynnin varaan.

V 1994 tehtiin tasanteen luoteisosaan alatörmän päälle koekuopparivi/Alue Ao, ja sen lounaispuolelle, aivan tasanteen reunalla ,alatörmän päällä laajennettiin yksi kuoppa 4x3 m ruuduksi. Tasanteen kaakkosiosassa tehtiin laakeaan painanteeseen koeoja B, jota levitettiin keskivaiheilta. V 1995 tehtiin koeojan B lähelle, tasanteen keskeiselle osalle toisiaan vastaan kohtisuorassa /pohjois etelä suuntaiset ojat A1-A3. Niiden länsiosassa kaivettiin vain muutama koekuoppa.

Koekuopat ja ojat kaivettiin molempina kesinä 10 cm tasoina puhtaaseen pohjamaahan saakka; painanteessa B kaivettiin löytörikkainta keskustaa myös 5 cm tasoissa. Löydöt otettiin talteen niinikään pääasiassa tasoittain, yksittäisistä kuopista yleensä vain yhtenä tasona. Kaivaminen tehtiin lastoilla, jonkinverran seulottiin maata, etenkin värjäytyneitä kohtia. Pohjamaata tarkastettiin paikoin lapiolla ja seulalla. Kartoja piirrettiin vähän, sillä mielekästä piirrettävää ei ollut paljon; yhtä hajonnutta liesikiveystä ja painanteen B laajennuksen aluetta sekä törmän reunalla ruudussa 195 W-S ja alueella A2 olevaa värjäytynyttä likamaata lukuunottamatta, maa oli melkein kokonaan vaaleaa puhdasta hiekkaa. Selviä rakenteita ei kaivausalueilla havaittu. Hiekassa erottuivat mäntyjen maatuneet paalujuuret ja niiden jättämät värjäytymät sekä jonkinverran luontaisia rikastumisjälkiä.

Likamaata joka kuului selvästi yhteen löytöjen kanssa oli kahdessa kohdassa: koeojassa B/painanteen keskivaiheilla, alueella A2 + ruutu 195 W-S (alatörmän päällä) . Vähäiset läiskät koeojissa A 1 ja A3 olivat heikkoja ja tulkinnanvaraisia. Kaikkiaan kulttuurimaan värjäytyneisyyden vähäisyys viittaisi myös siihen , että osa kulttuurikerroksesta on hävinnyt asutusvaiheen jälkeen esim tulvan kautta. Tähän voisivat viitata alatörmän päällä alueella A2 ja 195 W-S ruutujen profiilissa erottuva paikoin katkelmallinen, mutta selvä kaksoismaannos. Siinä ylemmän, nykyisen pintaturpeen alaisen huuhtoutumiskerroksen alapuolella oli vaalea hiekkakerros (n 3-5 cm paksu), jossa oli jonkinverran löytöjä. Sen alla oli alempi , n 1-3 cm paksu harmaa huuhtoutumiskerros, jonka alla 15-17 cm vahvuinen, heikosti värjäytynyt kulttuurimaa, jossa runsaasti pienenpieniä luunsiruja ja löytöjä. Selvää stratigrafiaa joka olisi käsittänyt koko alueen ei ollut havaittavissa . Tällaista kaksinkertaista maannosta ei ollut havaittavissa painanteen B leikkauksissa eikä koeojissa A1-A3, tasanteella. Sitä ei myöskään havaittu tasanteen eteläreunan muutamassa koekuopassa.

Yksittäisistä koekuopista mainittakoon yläterassin reunalle tehty 640/300, joka tehtiin satunnaisesti äestysurasta löytyneen pienen saviastianpalan vuoksi tälle paikalle. Hienossa hiekassa ei voinut erottaa likamaata, siitä huolimatta maasta löytyi n 10-15 cm pinnasta keramiikkaa; paikalle laajennettiin n 2 x 3 m ruutu. Keramiikan ohella ei löytynyt muuta. Mahdollisesti saviastianpalat, joista osa on varsin pieniä, ovat samaa astiaa. Mitään rakenteita tms. löytöihin liittyvää ei havaittu.

Kaivausten jälkeen kaikki kaivetut alueet täytettiin ja siistittiin.

Paikan korkeus mitattiin Kolimajärven pinnasta v 1994(korkeus 111,1 m), lounaisimmasta niemenkärjestä lähtien mitattuna. Tasanteella käytettiin kiintopisteinä kaivausten aikana maakivien puutteessa muutamaa isoa kantoa. Paikan korkeus olisi syytä kiinnittää valtakunnallisiin kiintopisteisiin ja saada sille näin tarkka korkeus.

5.LÖYDÖT

Asuinpaikan löytöaineistossa on saviastianpaloja, kvartsiesineitä ja iskoksia, kivilajiesineitä ja niiden paloja, joitain hioinkatkelmia, useita purupihkapaloja, vain vähän piitä (mm. yksi nuolenkärjen teräkatkelma), sekä palaneita luupaloja, pääosa varsin pieniä; luuaineistossa on myös muutama suurehko, hyvin hauras katkelma, jotka ovat ehkä heikosti palaneita tai kokonaan palamattomia.

Keramiikan pääosa on asbestisekoitteista; osa on suorareunaisista, suurista astioista, jotka ovat joko koristamattomia tai niissä on yläreunassa, joskus myös sisäpuolella reunan yläosassa leveää, kevyesti painettua kampaleimakoristelua. lähimpiä vastineita löytyy myöhäiskivikautisen asbestikeramiikan, Pöljän ja ehkä Kierikin ryhmien aineistoista.

Jonkinverran tasanteen keramiikka-aineistossa on paloja, joissa ei ole asbestia, vaan savi on huokoista, mahdollisesti hävinneen orgaanisen sekoitteen vuoksi. Nämä palat ovat pieniä ja niitä on niin vähän että keramiikkatyyppin määrittäminen ei ole mahdollista. kysymys voisi olla myöhäisestä kampakeramiikasta.

Mielenkiintoisimpia ovat erikseen yläterassin reunaan tehdyn koeruutu 640/300 löydöt. Saven sekoitteena on karkeaa kivimurskaa, reunapaloissa koristeena leveitä kampaleimoja vaakasuotina nauha- ja siksak-vyöhykkeinä sekä kuoppia, jotka on painettu yläreunaan sisältä ulospäin ja muodostavat ulkopinnalla matalan kohouman. Paloille löytyy hyviä vastineita Sarsan-keramiikan piiristä, mm Kangasalan Sarsan löydöissä.

Kivilajiesineistä voi mainita muutamat kivistä/taltojen katkelmat ja sirpaleet, useat näyttävät olevan nelisivuisista tyypeistä. tarkempaa ajoitusta niille ei ole annettavissa. Kivilaji-iskokset, jotkut teelmät ja hioimet kertovat kiviesineitä työstetyn jonkinverran paikalla. Liuskenuolenkärkiä tai katkelmia on useampia, kivilaji vaikuttaa lähinnä paikalliselta. Hiointen kivilajit ovat hiekkakiveä, jota paikallisesti ei esiinny ja paikallisia liuskeita, joita Pihtiputaalla on runsaasti erilaisia. Kvartsiaineistoa on kohtalaisesti, mutta laadultaan se ei ole mitenkään erityisen hyvää.

Joissain luupaloissa on mahdollisesti veistämis- ja työstön jälkiä. Luuaineistoa ei ole toistaiseksi anakysoitu.

6. YHTEENVETO

Pihtiputaan Lylysaassa 1994 ja 1995 koekaivettu esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee saaren länsirannalla, kahden selvän rantaterassin välisellä tasanteella. Löytökerros alkaa välittömästi ohuen pintaturpeen alta ja sen vahvuus vaihtelee n 15-25 cm keskimäärin; muutamissa kohdissa olleet likamaakuopat ulottuivat n 30-40 cm syvyydelle. Muutamista yksittäisistä havainnoista tasanteen alareunassa (alue A2, ruutu 195) voisi päätellä, että osa tasannetta on ollut kenties tulvan huuhtomaa, jolloin löytökerroksen päälle on syntynyt uusi, sekoittunut ja värjäntymättömältä vaikuttava kerros. Tulvaan viittaisivat myös hajallaan äestysvaoissa todetut rapautuneet pikkukivet, jotka ovat hajoinneista liesistä ja/tai keittokiviä. Mahdollista on myös että avoimella hietikolla tuuli on helposti kuljettanut ja kerrostanut hienoa hiekkaa.

Kaivauksissa ei todettu selkeää stratigrafiaa sen enempää maannoksessa kuin löytöjenkään suhteen. Asuinpaikan keskeisen löytöalueen koko määrittyi koekuopituksen ja äestysvaoista tehtyjen pintahavaintojen perusteella: se on n 72 x 60 m. Alue on 1993 äestetty siemenpuuasentoon tehdyn hakkuun jäljiltä. Alue on metsätalousmaata.

Hakkuiden ja äestyksen jäljiltä ei maanpinnalle näkyviä muodostelmia voinut varmasti havaita. Mahdollista on, että tasanteella on ollut muutamia varsin laakeita, pyöreitä tai soikeita asumuspainanteita. Parhaiten löytöjä tuli yhden tällaisen painanteen poikki tehdystä koeojasta B. Saman koeojan B keskellä ollut savensekainen pikkukivialue on tuskin luontainen; parhaan löytöalueen keskellä ja vieressä, painanteen pohjalla sijaiten sen voisi ajatella olevan tarkoituksella tehdyn; jonkinlaisen lattian ??

Löytöaineiston lähinnä keramiikan perusteella paikka ajoittuu kivikauden lopulle (asbestikeramiikka) ja pronssikaudelle/varhaiselle metallikaudelle (Sarsankeramiikka), summittaisesti ajalle n 2800- 500 eKr.

7. NEGATIIVILUETTELO

Pihtipudas Lylysaari 1994-1995

koekaivaus 1994-1995 Mirja Miettinen

109236-

109239 panoraamakuva: asuinpaikkatasanne koillisesta, vas ylempi törmä

109240 äestysvaosta paljastunut kiveys esiin kaivettuna alueAo 212

109241 sama kiveys lännestä

109242-

109247 panoraama: yleiskuva alatasanteelta niemen kärkeen. Laavus ta oikealle nuolen kohdalla koekuoppa 288/590, taustalla törmällä henkilöistä vasemmalle alue A2. Kuvattu etelästä päin. Oikealla törmän yläreunalla nuolten osoittamassa kohdassa koekuoppa, josta keramiikkaa KM 28984:48-50. Kaivausalueet A1, A3 ja B keskellä ja siitä oikealle, peitettyinä kaivausten jälkeen. 1995.

109248-

109249 Osa. ed panoraamasta: tasanteen eteläosassa olevaa luontaista pitkänomaista painannetta etelästä (pituussuuntaan), laavu painanteen rannanpuolen reunalla. 1995

109250 Sama alatasanteen reunan painanne etelästä; hiekkakasa etualalla koekuopan 288/590 vieressä. 1995

109251 koeoja A3:n itäpää lännestä päin kuvattuna. Taustalla ylätörmä, nuoli osoittaa koekuoppaa 634/300 josta keramiikkalöydöt KM 28984:48-50 (Sarsan keramiikka). 1995

109252 asuinpaikkatasanteen yläreuna/taive koeojan A3 ja B itäpuolella, kuva pohjoisesta. 1995.

109253 koeojan A3 itäpään kaivaus alussa, kuva kaakosta. Kuvassa Perälän pojat Mikko ja Pasi. 1995

109254 koeoja A3 itäkoillisesta, taustalla asuinpaikan keskeinen osa tasanteella. 1995

109255 tasanne ja koeoja A3 idästä. Alue A2 keskellä olevan männyn kohdalla, tasanteen rannanpuolella.

109256 koeojan A3 itäpäästä kaivetaan, kuva idästä. Etualalla kaivausrudun pohjia tarkastaa lapiolla Mauri Perälä,

109257 koeojan A3 itäpäässä likamaata ja löytöjä ulottui metrin syvyyteen asti. Kuva lounaasta 1995.

- 109258 koeojaa A1 kaakosta, edessä oleva ruohoista paljas alue on 1994 tutkittu ja täytetty alue B. Kuva 1995 Pekka Miettinen
- 109259 koeoja A1 etelästä (eteläkaakosta).kuva 1995 Pekka Miettinen
- 109260 Pieni tervahauta Lylysaaren koillisosassa, kuvattu etelässä olevan halssin puolelta. kuva 1995 Pekka Miettinen.

8. DIALUETTELO

Pihtipudas Lylysaari 1994-1995

koekaivaus Mirja Miettinen 1994-1995

- 38931 Saaren länsirannan niemeke kaakosta yläterassilta/1994
- 38932 hajonnut liesikiveys Ao 212/ 1994
- 38933 ruudun 195 W-S luoteisseinämän kaksoismaannos/1994
- 38934 koeoja B koillisesta/1994
- 38935 tasanne ja koeoja B yläterassilta,koillisesta/1994
- 38936 alatasannetta koillisesta,etualalla koeoja B/1994
- 38937 koeoja B eteläkaakosta,takana yläterassi/1994
- 38938 koeoja B etelästä päin/1994
- 38939 tasannetta etelästä,oik koeruutu 640/300/ 1995
- 38940 koeojat A3-A1 koillisesta,yläterassilta/1995
- 38941 koeojat A1-A3 luoteesta/1995
- 38942 koeojaa A1 kaivamassa Pirjo Sojakka ja Olli Lampinen K-S museosta/1995
- 38943 koeojaa A1 etelästä
- 38944 työkuva koeojasta A1
- 38945 koeojaa A3 idästä
- 38946 koeojan A3 itäpäästä:kuvassa kaivavat Juhani Krook ja käymässä olevat prof. Mikko Raatikainen ja vaimonsa Terttu.
- 38947 koeruutu 640/300 yläterassin reunalla,eteläkaakosta
- 38948 koeruutu 640/300 luoteesta
- 38949 koeruutu 640/300 lännestä
- 38950 koekuoppia alaterassin reunalla: 590-600/288, idästä.

9. KARTTALUETTELO

Pihtipudas, Lylysaari 1994-1995

koekaivaus 1994-1995/Mirja Miettinen

peruskarttaote 33122 05 Ilosjoki	1:20 000	s 12
yleiskartta	1:400	s 13
koeojien pinta- ja pohjavaaitukset	1:100	s 14
alue B/1994 tasokartta	1:100	s 15
tasokartta kiveyksestä alueella Ao/212 W	1:10	s 16

bc 3312 05 ILOSIOKI 1985

Asuinpaikat

3430

3431

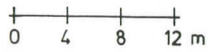
3432

PIHTIPUDAS, LYLISAARI
KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN KOEKAIVAUS 1994-1995

MIRJA MIETTINEN

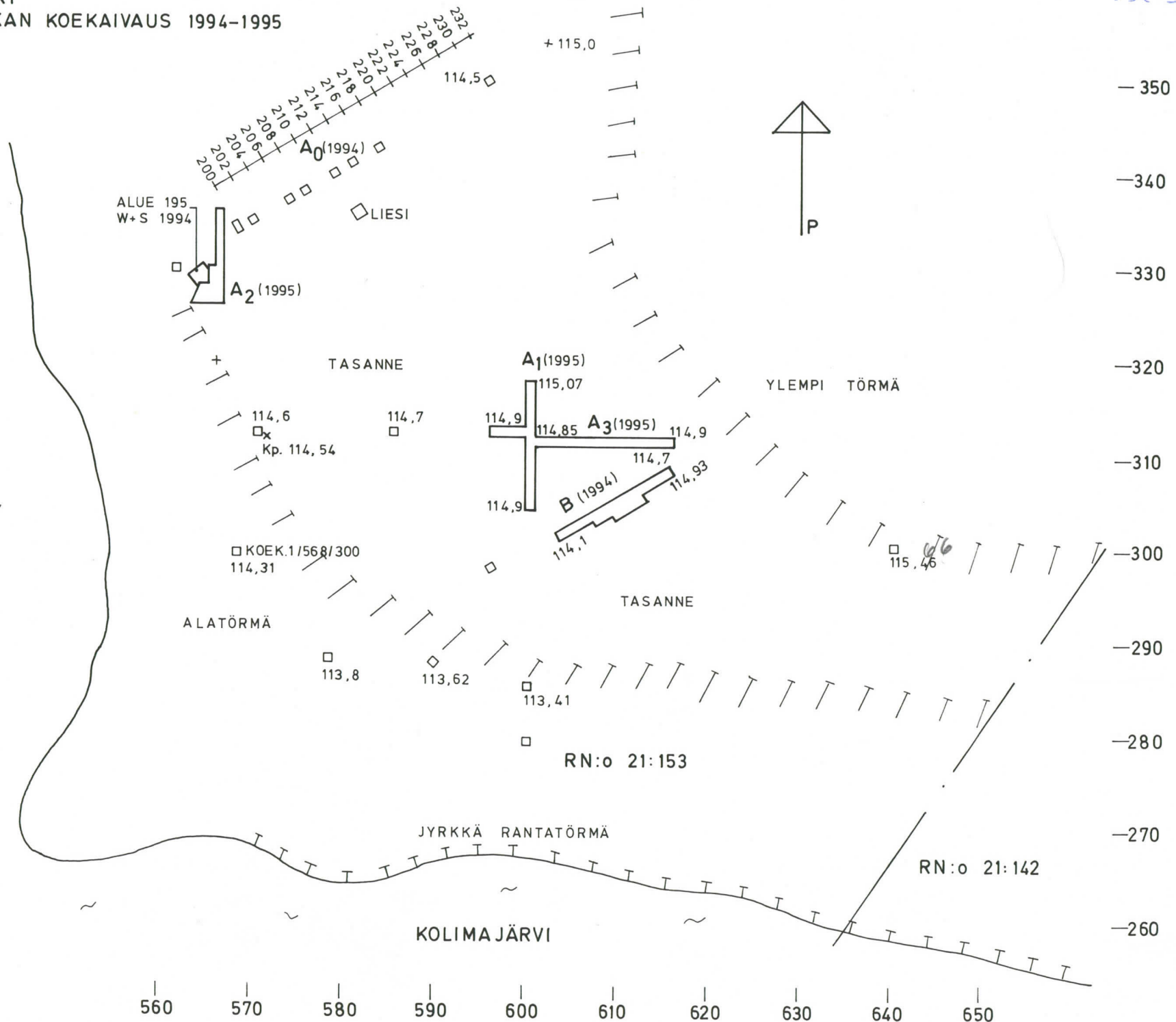
YLEISKARTTA

MK 1:400

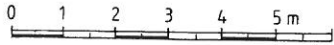
13

KOLIMAJÄRVI

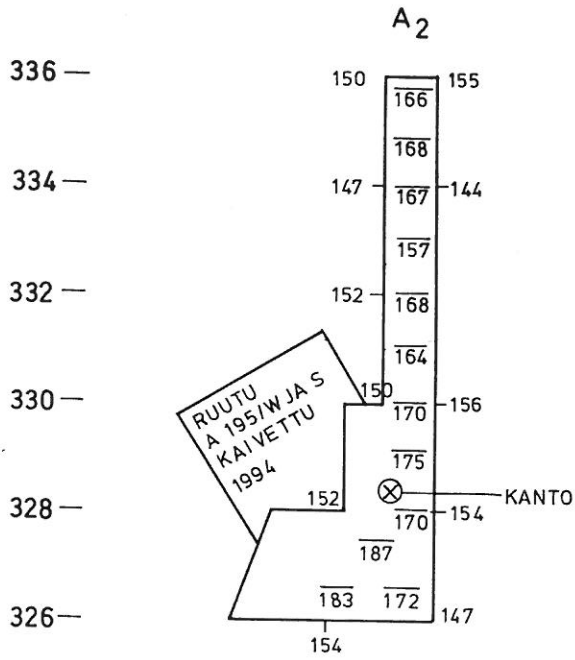
PIHTIPUDAS, LYLISAARI
 KOEKAIVAUS 1994-1995
 MIRJA MIETTINEN

KOEJEN PINTA-JA POHJAVAAITUKSET
 MK 1:100

PINTA + POHJAVAAITUKSET ALUE A₂

MK 1:100
 Kp. 181 = 116,27 mpy

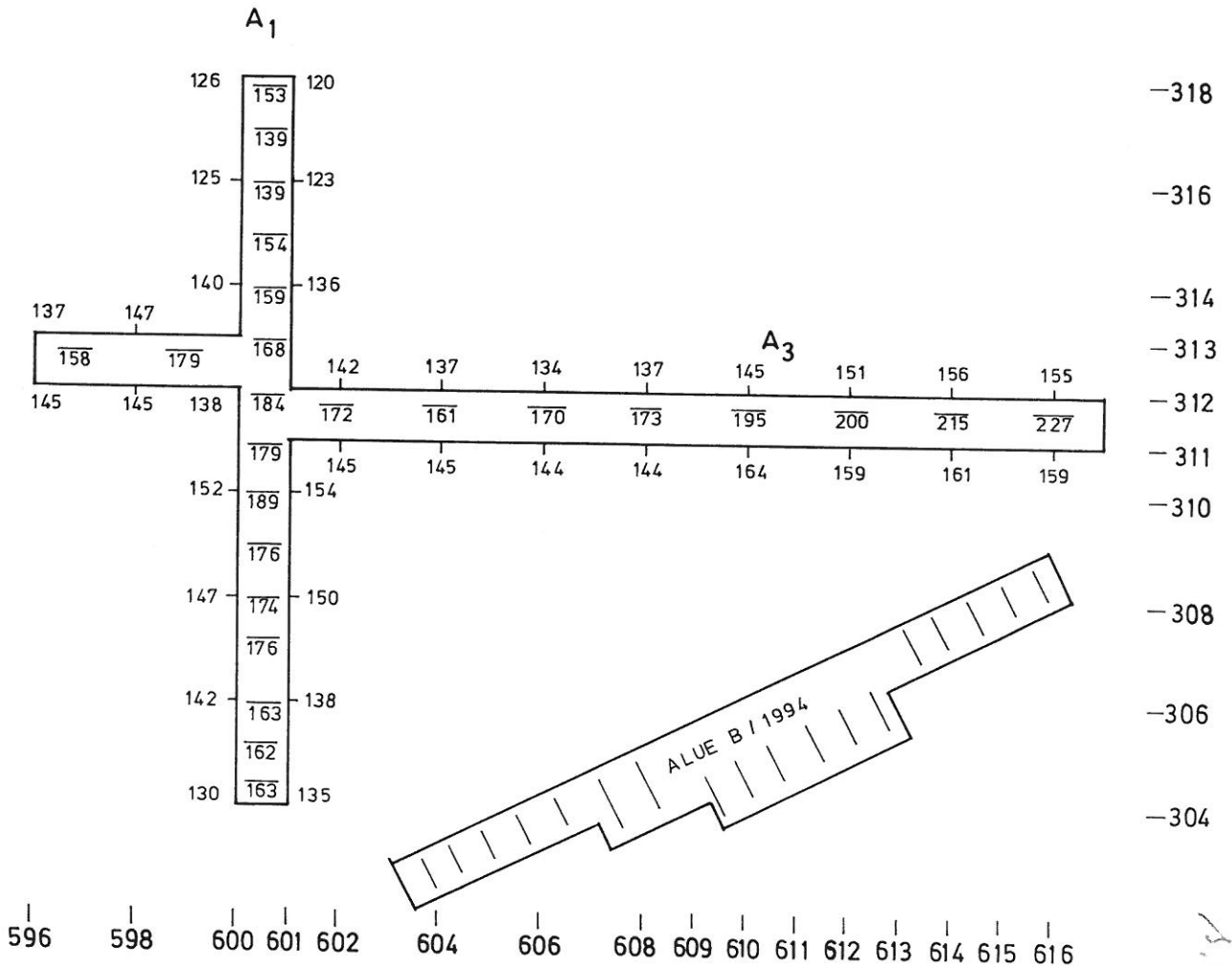

563 564 565 566 567 568

PINTA + POHJAVAAITUKSET ALUE A₁/A₃

MK 1:100
 Kp. 173 = 116,27 mpy

Mirja

PIHTIPUDAS LYLKSAARI MIRJA MIETTINEN 1994

KOEKAIVAUUS

MK 1:50

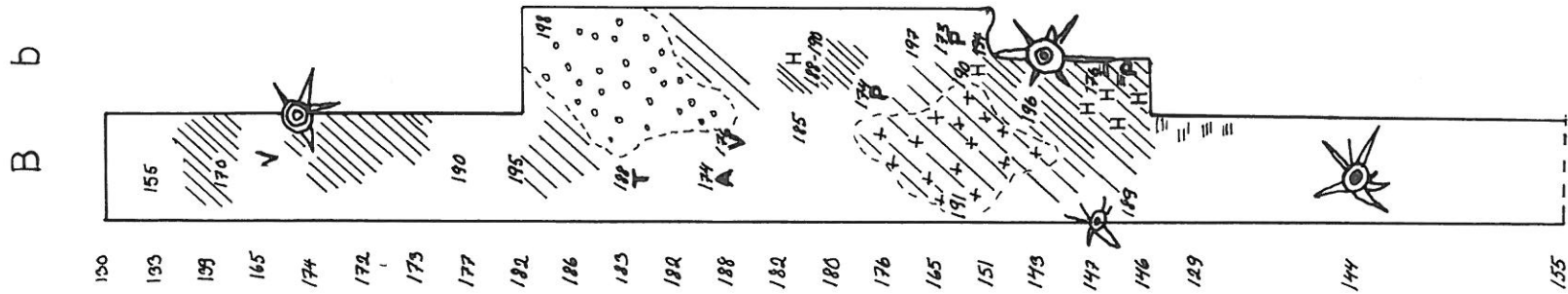

Kiintopiste on 138 = 115,56 m mpy

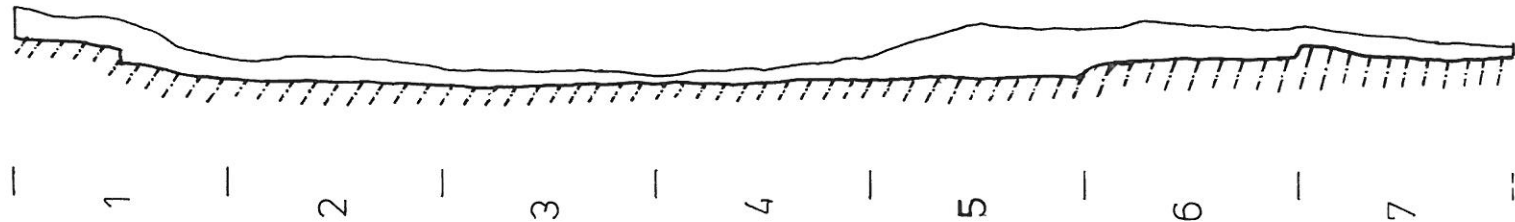
piirt. Mirja Miettinen ja M. Nieminen

- H hiiltä
- (x x) keramiikkakeskittymä
- /// luusilppua likamaassa
- |||| punamultapilkkuja
- vaaleankeltainen puhdas hiekka
- V kvartsiesine
- A piikärki
- P purupihka
- T taltta
- ☉ kanto
- ⊙ rapautuneita kiviä *f. AVEA*

kaivausalueen profiili

2110

PIHTIPUDAS LYLYSAARI
KOEKAIVAUS 1994
MIRJA MIETTINEN

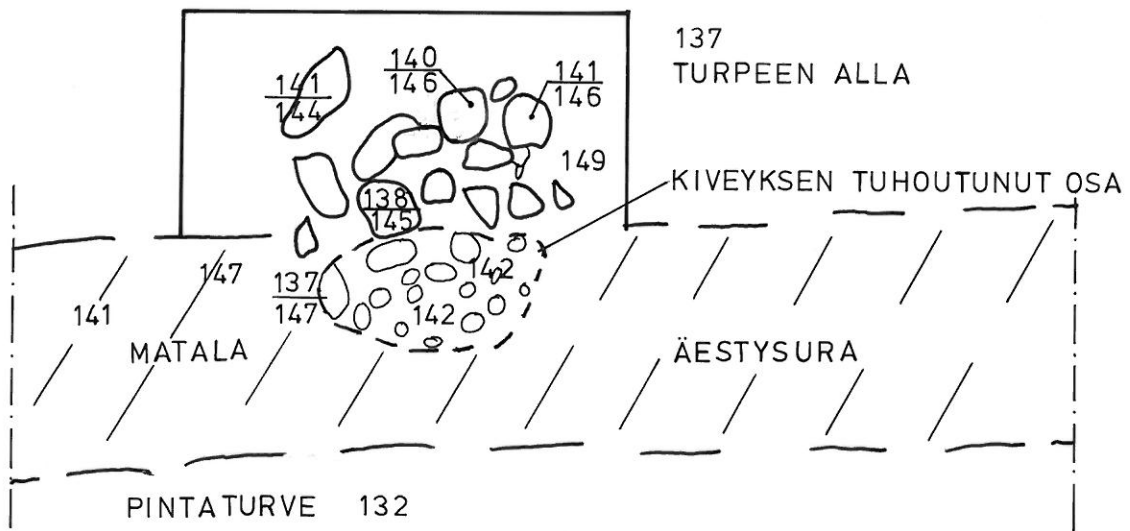
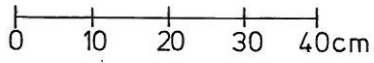
s. 16

TASOKARTTA

MK 1:10

Kp. 138

KIVEYS ALUEELLA A₀ / 212 W

PIHTIPUDAS

1.17

HYLYSAARI

KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN

KOEKAIVAUUS

109236

109237

109238

109239

yllepi torkkä

↑ ← ASUINPAIKKATASANNE KÖLLISESTÄ →

KOV. 1994 H. Järvelin

4.18

PIHTI'PUDAS
LYLYAARI
KOEK. 1994

109240

ÄESTYSVAOSTA
PALJASTUNUT
KIVEYS ESIN
KAIVETUNA
ALUE A O 212W

109241

SAMA KIVEYS
KUIN YLLÄ
LÄNNESTÄ

KUV. M. Hestme

109242

109243

109244

YLEISKUVA ALATASANTEELTA NIEMEN KÄRKKEEN,
 LAIVUSTA OIK. NUDLEN KOHDALLA KOEKUOPPA 288/570
 TAUSTALLA TÖRMÄLLÄ HENKILÖISTÄ JAS. AWE A2.

KUVA ETELÄSTÄ, POHJAINEN

PiHTIPUDAS KYLYSAARI 1820

109245

109246

109247

← Törmän ylä
REUNALLA
KOEKUOPPA,
josta KERA-
miikkalöydöt
KM 28984: 48-50

ALUEET A1 - A3 ja B

KUVA KESKIVAIHEILLA

1995 / nn

109248 = 109243

109249 = 109244

TASANTEEN ETEÄOSASSA OLEVAA LUONTAISTA² PITKÄN-
OIRAISTA PAINANNETTA ETEÄSTÄ (PITUUSSUUNTAAN)
LAAVU RANNAN PUOLEISELLA REUNALLA

109250

SAMA PAINANNE ETEÄSTÄ "HIEKKA-
KASA" ETUALALLA KOEKUOPAN 288/590
VIERESSÄ.

109248 = 109243

109249 = 109244

TASANTEEN ETEKÄOSASSA OLEVAA LUONTAISTA² PITKÄN-
OBLAISTA PAINANNETTA ETEKÄSTÄ (PITUUSSUUNTAAN)
LAAVU RANNAN PUOLEISELLA REUNALLA

109250

SAMA PAINANNE ETEKÄSTÄ "HIEKKA-
KASA" ETUOSALLA KOEKUOPAN 288/590
VIERESSÄ.

PIHTIPUDAS
LYLYSAARI

1.22

109 251

* KOEKORPPA 634/300
JOSTA KERÄYKKEÄ -
LÖYDÖT KM 2 8984:48-50

KOEDIJA A3:n ITÄPÄÄ
LÄNNESTÄ.
TAUSTALTA YLÄTÖRMÄ

109 252

ASUINPAIKKATASANTEEN
YRILEUNA / TAIVE
KOEDIAN A3 JA B
ITÄPUOLELLA,
KUVA PÖHJÖSISTÄ

M. Pietilä 1995

109 253

KOE OJAN A3
ITÄPÄÄN KAIVAUS
ALUSSA
KAAKKOSTA
KUVASSA PERÄN
POJAT MIKKO JA ~~JAA~~ ^{PASI}

109 254

KOE OJAN A3
ITÄKOULISESTA
TAUSTALLA ASUINPAIKAN
KESKEINEN TASANNE
~~TAANNE~~

109 255

TASANNE JA KOE OJAN
A3 IDÄSTÄ. ALUE
A2 KESKELLÄ OLEVAN
MÄNNYN KOHDALLA
TASANTEEN RANNAN-
PUOLEISELTA REUNALLA.

109256

KOEDJAN A3 ITÄ-
PÄÄTÄ KAIVETAAN
KUVA IDÄSTÄ
ENNAKALLI POTTJAA
TARKASTAA KAPIOILLA
JA SEUHALLA MAORI
PERÄILÄ

109257

KOEDJAN A3
ITÄPÄÄSSÄ ULKOTTU
KIVIAALAITA JA KÖY-
TÖJÄ METEEN SYVYI-
TEEN ASTI.
LOUNAASTA

109 258

-A1

← B

KOEOJIA A₁ KAAKOSTA, EPESSÄ SIK. OLEVA
PALJAS ALUE 1994 KAIUTTU JA TÄYTETTY OJA B

109 259

KOEOJIA A₁ ETEMISTÄ (SES).

PITTIPOUDA S
LYLYSAARI s. 26

109260

PIENI TERVAHAUTA LYLYSAAREN
KOTLUSOSASSA. KUVAITU ETELÄSTÄ,
HALSSIN PUOLELTA.

P. HUETTINEN 1995